

ŽÁDNÁ ZMĚNA NENASTALA, NA TO VE VLÁDĚ NEMAJÍ SCHOPNOSTI ANI KOULE.

Libertarián Kříž a lekce premiérovi, co je „pravicové“

- CZ24 News | 31. července 2022

ČESKO: Premiér Petr Fiala (ODS) se u požáru v Hřensku rozpovídal o tom, že je pravicové přemýšlet rozumem a vidět, jak se mění klima. V rámci bilanční série o půlroce jeho vlády jsme se tedy rozhodli oslovit i Romana Kříže z Libertariánského institutu, aby rozebral působení kabinetu z pohledu pravičáka.

Když v tomto týdnu premiér Fiala stál v Hřensku u požáru před novináři, hovořil o tom, že „Musel bych mít klapky na očích a nepřemýšlet rozumem, což by nebylo vůbec pravicové, kdybych neviděl, že se klima určitým způsobem mění a že celá Evropa čelí požárům způsobeným neobvykle vysokými teplotami“. Premiér se tu zjevně snaží prokazovat svou pravicovost. Je politika této vlády „pravicová“ v tom smyslu, jak tento pojem chápou libertariáni?

No vidíte, já bych řekl, že požáry vznikají spíš díky suchu a odvodněné krajině, než díky náhlé změně klimatu. Ale nejsem na to expert. Pravicovost se neprojevuje tím, kde a jaký vidí člověk (nebo premiér) problém, ale jak jej chce řešit. Pokud pomocí daní a regulací, pak jsou to jen slova.

Jak vnímáte z pohledu obhajoby svobody současnou ODS?

Nijak. Ani ODS, ani jiná strana svobodu neobhajují. Myslím, že ani není jasné, co za svobodu považují.

Když tedy přijmeme premiérem zmíněnou kategorizaci - je aktivní boj proti klimatické změně „pravicový“ v libertariánském chápání tohoto pojmu?

„Pravicovost“ není dána charakterem cílů; projevuje se tím, že své cíle chcete realizovat za své, vlastním úsilím, dobrovolnou dohodou se stejně smýšlejícími lidmi. Takže, paradoxně, ultralevičáci, kteří na svém a za své budují někde dobrovolnou komunitu, jsou mnohem pravicovější než premiér, který k realizaci svých „pravicových“ snů potřebuje vzít jiným peníze a k něčemu je násilím přinutit.

Debaty o trhu a intervencích se vedou zejména v souvislosti s podporou nejrozličnějších skupin před hrozícím úpadkem v horšící se hospodářské situaci. Vláda je ze strany některých ortodoxních pravičáků, jako je třeba Miroslav Kalousek, kritizována, že pomáhá příliš a narušuje tím tržní prostředí. Souhlasíte s těmito výtkami?

Ano, vláda by se měla snažit spíš o to, aby stát neškodil, než aby pomáhal napravovat problémy, které sám způsobil. Bohužel, ti „ortodoxní“ pravičáci jako pan Kalousek nic pravicového nepředvádějí, když mohli. Vlastně mne nebaví se zabývat tím, co někdo říká, místo toho, abychom se dívali na to, co dělal a dělá.

Premiér Fiala ujišťuje, že vláda „nikoho nenechá padnout“. Nikdo moc neví, co tento pojem znamená. Kde je ta hranice „nenechat padnout“ pro libertariána?

Nezlobte se, ale já opravdu nevím, jaký obsah mají obecné politické deklarace. Členové vlády rozdají svůj majetek potřebným? Nebo zase vláda okrade schopné a pracovité, aby si koupila hlasy neschopných nebo líných?

Pro mne je hranice nutného zásahu okamžik, kdy jednotlivci hrozí, že nebude schopen uspokojovat své základní potřeby a nepomůže ani rodina, ani přátelé, ani sousedé, ani charita... Okamžik, kdy bude hrozit, že zaútočí na majetek či osobu někoho jiného, aby sám přežil. Ale to jsme asi s panem premiérem dost daleko od sebe.

Kritika vlády zaznívá často také v souvislosti s děním ve firmě ČEZ, kde vláda odmítá jakékoliv zásahy do ceny elektřiny a vysvětluje to právy minoritních akcionářů (stát má v ČEZ podíl přibližně 70 %). Co má v danou chvíli stát dělat, když se střetávají jeho zájmy akcionáře a autority, která má zajistit občanům energie?

Kristovanoho, odkud se vzal pocit, že stát má někomu zajišťovat energie? Stát má zajišťovat bezpečí osob a majetku, nikoliv nás ohřívát a svítit nám.

Škoda, že lidem nikdo neřekne: „Nemáte na elektřinu a plyn? To kvůli tomu, že vás stát okrádá, kde může. Nabírá úředníky, vymýšlí si pro ně nové a nové úkoly, zvyšuje jim platy. Staví za vaše peníze cyklostezky, podporuje elektromobilitu, dotuje skomírající, zakazuje funkční.“

A škoda, že lidem nikdo neřekne ani: „To, jak se každý máme, je dáno tím, jak užiteční jsme pro ostatní, ekonomika je vlastně jedno velké tržiště, kde navzájem směňujeme užitek. Pokud někdo z vás, milí občané, nemá na elektřinu a plyn, asi děláte něco blbě. Zkuste něco změnit.“

Bohužel, být líný a blbý (a tím i chudý) je státem odměňováno. Stát podojí aktivní a chytré a rozdělí se s línými a blbými o jejich peníze. Není pak žádným překvapením, že aktivních a chytrých ubývá. Není to moc výhodné.

V Německu jsou lidé nabádáni k omezení spotřeby energií, starosta Hannoveru burcuje, že na každé koliwatthodině záleží, ministr hospodářství tam chce lidem měřit, jak dlouho se sprchují. Nás možná během zimy čeká něco podobného. S jakými pocity sledujete jako svobodomyšlný člověk tuto „regulaci z nouze“?

Já bych se asi ptal lidí, zda jim nepřijde, že oni by měli kontrolovat (nejen) starostu Hannoveru a ministra hospodářství. Zda chodí pěšky, koupou se v řece, vaří na ohni a rozdali svůj majetek lidu.

Nejednoznačně hodnocenou věcí, spojenou s touto vládou, je dočasné vypnutí několika webů a širší projekt „boje proti dezinformacím“, včetně policejních operací, o kterých ministr vnitra hovoří jako o posvícení na ruské šváby. Odpůrci těchto opatření argumentují svobodou slova; zastánci těchto opatření tím, že demokracie se musí chránit. Kam se v tomto sporu staví libertarián?

Demokracie se musí chránit, asi proto je zakotvena jako nepřekročitelný ústavní princip. Asi jako byla dřív ústavně zakotvena vedoucí úloha KSČ. Nedej bože, že by někdo chtěl demokratické rozhodování nahradit svobodou. Tedy rozhodováním každého na svém za své.

Ono je to těžké... když máte (demokracii) systém, který je založen na tom, že stát lidem bere jejich věci a nutí je dělat věci, které nechťejí, je to lákavé sousto pro někoho, kdo si chce nejen v klidu nakrást ze společného, ale má ambice zcela společnost ovládnout.

Takže stát opět řeší problém, který sám vytvořil. Vypnutí webů sice asi nepředcházelo nějaký oficiální státní pokyn, ale stát vesele trestněprávně stíhá lidi za „nevhodné“ projevy. Celé je to velmi nefér, a

to i z mého pohledu člověka, který ví, že třeba Putinův režim je mnohem odpornější než ten náš.

Premiér často říká, že jeho vláda musí dělat „správná rozhodnutí“. Pokud uvažujeme v libertariánských intencích svobody, můžeme vůbec přijmout tuto kategorizaci na „správná“ a „nesprávná“? Nehrozí, že se tento akademický pohled překlápí do ideologického vidění světa?

Opět diskutujeme o nějakém vágním, bezobsažném výroku. Politici tady mají pohodový život. Něco plácnou, média a plebs to rozebírají, a politici si v klidu dělají, co potřebují...

„Správné“ je rozhodnutí každého, kdo rozhoduje za své a na svém, nenarušuje tím možnost jiných dělat totéž a nese odpovědnost za důsledky svého rozhodnutí. A ono správné rozhodnutí může být pro autora třeba i velmi nevýhodné, pak je zdrojem poučení pro jiné, že to není asi ta nejlepší cesta.

Ideologické vidění světa je vlastní jakémukoliv systému, který lidi potřebuje k něčemu nutit. Tedy i našemu.

Mají nálepky jako „populista“ nebo „ruský šváb“, které diskutéra už dopředu diskvalifikují, mít místo ve veřejné debatě?

Pokud vím, tak nálepkování je jedním z typických argumentačních faulů. Ale fauluje se pořád a jakkoliv, cílem přece není najít to nejlepší řešení, ale zvítězit. Jen vítěz vládne.

Vít Rakušan ✓

před 2 h · 🌐

S bojem proti terorismu, extremismu a kybernetické kriminalitě to myslíme vážně. Jsem rád, že policie připravila vznik nové elitní jednotky, která se těmhle velmi aktuálním hrozbám bude naplno věnovat. Což se nebude líbit extremistům, teroristům a různým proruským švábům, na které si právě tahle jednotka bude chtít posvítit. Vznik jednotky je výsledkem dvouleté práce policistů a státních zástupců v rámci skupiny REFORMA.

Policejní prezident i šéf NCOZ mě ujistili, že fungování samotné NCOZ se tahle změna nijak nedotkne. A já nemám důvod jim nevěřit.

Již dvě vládní strany se vyslovily pro přijetí eura. Argumenty jsou, slovy Markéty Pekarové Adamové, „chytří platí eurem, hloupí směnárnám“. Měla by vláda usilovat o přistoupení k evropské měně?

Všeobecně se ví, že konkurence znamená lepší výsledek. Tak je zajímavé, jak úpěnlivě bojujeme proti monopolům, zatímco na monopol-stát věšíme další a další věci. Stejně tak s eurem - volá se po větším monopolu, už nestačí monopol státní, potřebují monopol internacionální.

Pokud je euro dobré a výhodné, prosadí se jistě samo. Nevím o tom, že by někdo někomu bránil

obchodovat a celkově fungovat jen v eurech.

Vláda slibovala, že s ní přijde do země změna. Jak s půlroční zkušeností s tímto kabinetem podle vás tato změna vypadá?

Slovo „změna“ je dobré zaklínadlo. Skoro stejně dobré jako „boj proti korupci“... Ano, na tiskovkách už nevidíme exhibice primitivního přerostlého hokynáře, ze kterého dojení státu udělalo velkopodnikatele, a jeho podržtašků. Mám pocit, že se občas něco dobrého podaří, myslím, že tato vláda je lepší než ti zoufalci z vlády minulé.

Ale žádná změna s velkým „Z“ se nekoná. Na to vláda nemá ani schopnosti, ani koule. A koneckonců ani podhoubí. Akademické, intelektuální, novinářské... Ale v tom se nijak nelišíme od jiných zemí.

Zdroj: Parlamentní listy